

Pinsedagen

”Da pinsedagen var kommet, var de [Jesu disciple] alle samlet på samme sted. Pludselig kom der en lyd fra himlen, som af en voldsom storm, og den fyldte hele det hus, hvor de sad. Der viste sig for dem tunger som af ild, og en tungetung hvilede på hver af dem. Og de blev alle fyldt af Helligånden og begyndte at tale på andre sprog, som Ånden gav dem udtryk for. Apostlenes Gerninger 2:1-4

Den kristne verden anerkender almindeligvis tre fremtrædende begivenheder som grundlaget for deres religiøse tro: Jesu mirakuløse fødsel af sin mor Maria; Jesu død på korset på Golgata; og Jesu opstandelse på den »tredje dag« til den guddommelige åndelige natur. Der er en fjerde begivenhed af afgørende betydning for den kristne – en begivenhed, der dog generelt ikke nyder den samme dybe påskønnelse, som den burde. Det er pinsedagen, der fandt sted halvtreds dage efter Jesu opstandelse. Det er vores formål i denne betragtning at undersøge oprindelsen, baggrunden og, vigtigst af alt, betydningen af denne særlige dag i den kristne tros historie.

Ordet ”Pinse” forekommer kun tre gange i Bibelen, og da det er et græsk ord, forekommer det kun i Det Nye Testamente. Den mest kendte anvendelse findes i ordene i vores indledende tekst. Ordet bruges senere i Apostlenes Gerninger 20:16: ”Paulus havde besluttet at sejle forbi Efesos til , fordi han ikke ville bruge tid i Asien; for han skyndte sig,

hvis det var muligt for ham, at være i Jerusalem på pinsen.” Den sidste anvendelse af ordet findes i 1 Korintherbrevet 16:8: »Jeg vil blive i Efesos indtil pinse.« I disse to sidste henvisninger antydes det, at pinse var mere end blot den bemærkelsesværdige begivenhed, der beskrives i Apostlenes Gerninger kapitel 2 vedrørende udgydelsen af Helligånden. Pinse havde sin oprindelse som en af de jødiske højtider, der beskrives i Det Gamle Testamente.

Den gammeltestamentlige højtid

Det, der i nytestamentlig tid blev kendt som pinse, var en af Israels tre årlige højtider. I Det Gamle Testamente havde den to navne – ”høstfesten” og ”ugersfesten”. Vi læser om den under navnet høstfesten i 2. Mosebog 23:14-16: ”Tre gange om året skal du holde fest for mig. Du skal holde festen for usyrede brød: ... Og høstfesten [Pinse], de første frugter af dit arbejde, som du har sået på marken; og indsamlingsfesten, som er ved årets slutning, når du har indsamlet dit arbejde fra marken.”

En anden henvisning til denne højtid findes i 5. Mosebog 16:9,10,16, hvor den kaldes ugerne. »Du skal tælle syv uger; begynd at tælle de syv uger fra den tid, hvor du begynder at sætte seglen til kornet. Og du skal holde ugerne [Pinse] for Herren din Gud med en gave af frivillige offergaver fra din hånd, som du skal give til Herren din Gud, efter som Herren din Gud har velsignet dig. ... Tre gange om året skal alle dine mænd træde frem for HERREN din Gud på det sted, som han vil ud ; ved det usyrede brøds fest, ved ugers fest og ved løvhyttefesten [indsamlingsfesten]; og de skal ikke træde frem for HERREN med tomme hænder.” Ugers fest nævnes

også to andre steder: 2. Mosebog 34:22 og 4. Mosebog 28:26-31.

3. Mosebog kapitel 23 forklarer i detaljer, hvornår pinse fandt sted, dens formål, og hvorfor den blev beskrevet med to navne – høstfesten og ugefesten. Vers 5-7 lyder: »På den fjortende dag i den første måned om aftenen er Herrens påske. Og på den femtende dag i samme måned er det usyrede brøds fest. ... På den første dag [den første dag i De usyrede brøds fest – den femtende dag i den første måned] skal I holde en hellig sammenkomst; I må ikke udføre noget arbejde på den dag.» Denne første dag i De usyrede brøds fest skulle være en "hellig sammenkomst", det vil sige en særlig sabbatsdag. Sabbatsdage var dage, hvor israelitterne ikke udførte noget arbejde. I dette tilfælde var det ikke den ugentlige syvendedags-sabbat, men en særlig sabbat – en hellig sammenkomst for Herren.

Fortsat med vers 10 og 11: »Tal til Israels børn og sig til dem: Når I kommer ind i det land, som jeg giver jer, og høster dets afgrøde, skal I bringe en neg af jeres høsts første frugter til præsten; og han skal svinge neggen for Herrens ansigt, for at den må blive godtaget for jer; dagen efter sabbatten skal præsten svinge den.« Denne "svingning" af neget, eller håndfulden, af de første frugter af Israels kornhøst skulle foregå på den sekstende dag i den første måned, "dagen efter" den særlige sabbat, som var den femtende, som tidligere nævnt.

Vers 15 og 16 lyder: »I skal tælle fra dagen efter sabbatten, fra den dag, hvor I bragte den første høstkærve [den sekstende dag i den første måned]; syv sabbatter [49 dage] skal der gå: Indtil dagen efter den syvende sabbat skal I tælle halvtreds dage, og I

skal bringe et nyt kornoffer til Herren.« Denne halvtredsindstyvende dag var Ugefesten – eller Høstfesten. Den kaldes Ugefesten, fordi datoen for festen blev bestemt ved at tælle syv uger plus en dag fra det tidspunkt, hvor den første frugts kornbunt blev ofret. Desuden betyder det græske ord pinse »den halvtredsindstyvende dag«. Afhængigt af den jødiske tidsregning for hvert kalenderår kan pinsedatoen variere mellem anden halvdel af maj og første halvdel af juni. Baseret på beregningen i 3. Mosebog 23 var den tilsvarende dato for pinse i år den 23. maj 2026.

Formålet med Israels højtid

Denne israelske højtid skulle være en taksigelsesfest til Gud for de første frugter af deres høst, deraf det andet navn, Høstfesten. Dette var en særlig høst. Det var ikke en høst af grøntsager eller frugt, men en høst af korn – nærmere bestemt byg og hvede. De første frugter af denne høst blev viet til Gud. Under denne højtid blev der afgivet mange offergaver. Der var brændofre, kødofre, drikofre, syndofre og takofre – alle givet som en taksigelsesfest til Gud for deres kornhøst. 3. Mosebog 23:16-20

Et særligt offer ved denne højtid skulle være et ”nyt kødsoffer”, som nævnt i vers 16. Dette offer er beskrevet i vers 17: ”I skal bringe to viftbrød på to tiendedele af et efa fra jeres boliger; de skal være af fint mel; de skal være bagt med surdej; de er de første frugter til Herren.” Israelitterne skulle ofre to brød lavet af de første frugter af deres kornhøst. Brødene skulle svinges foran Herren som en taksigelse og en indvielse til ham for deres høsts rigdom. Halvtreds dage tidligere havde de også

svunget et offer foran Gud, men det var kun en håndfuld af de første frugter. Nu var de begyndt på den egentlige høst af kornet og bragte to brød, lavet af det, de netop havde høstet, for at ofre dem til Herren. Deres høst ville nu fortsætte, indtil alt kornet var indsamlet.

Sammenhæng med Det Nye Testamente

Grunden til, at vi går i detaljer med Israels høstfest, eller ugefesten, er, at den har en specifik forbindelse til pinse i Det Nye Testamente. Først bemærker vi sammenhængen med tidspunktet for denne fest. Som tidligere citeret fra 3. Mosebog 23:5 var den 14. dag i den første måned Israels påske. I Det Nye Testamente svarer dette til Jesu død som det større påskelam – "Guds Lam, som tager verdens synd bort." (Johannes 1:29). Jesu død fandt sted præcis på denne samme dato. Med henvisning til 3. Mosebog 23:10,11 blev to dage senere, på den 16. dag i den første måned, den første høst, eller en håndfuld af de første frugter, svunget foran Herren. Dette svarer til Jesu opstandelse, som ligeledes fandt sted to dage efter hans død som påskelammet. Ligesom han havde forudsagt, lå Jesus i graven i dele af tre dage – en del af den 14., hele den 15. og en del af den 16. dag i den første måned efter jødisk tidsregning. Mattæus 16:21; Lukas 9:22

Apostlen Paulus sagde i 1. Korintherbrev 15:20, at Jesus var "førstegrøden af dem, der sov". Han var neget, den håndfuld af førstegrøden – den allerførste, der blev oprejst fra de døde til evigt liv ved Guds mægtige kraft. (Kolossenserne 1:18). Denne symbolske "svingning" af førstefrugternes neg viste Guds accept af Jesu forsonende offer, hvis resultat var hans opstandelse fra de døde ved

guddommelig kraft. Endelig bringer en optælling af syv sabbatter plus én, eller halvtreds dage, fra Jesu opstandelse, førstefrugternes neg, os til pinsedagen, som beskrevet i Apostlenes Gerninger kapitel 2.

Ligesom Israels højtid var indvielsen af de første frugter af deres kornhøst, omfattede pinsedagen indvielsen af de større første frugter – ”hveden” til Gud. Kirken, der består af trofaste kristne, skulle indgå som en del af klassen af de første frugter. Jesus var den ”første” i klassen af de første frugter, men kirken er også, som det står i Jakob 1:18, en ”form for første frugter”. Johannes Åbenbareren taler også om trofaste kristne som ”førstefrugter” i Åbenbaringen 14:4, hvor han beskriver disse som værende ”forløst blandt mennesker, som førstefrugter for Gud og for Lammet.” Denne indvielse af kirken begyndte ved pinse, hvor den symbolsk blev viftet eller vist for den himmelske Fader som indviet til ham.

Når man ser på pinsedagen, var den kulminationen på tre meget vigtige og afgørende begivenheder i Guds plan. Den første var genløsningsbetalingen, som Jesus betalte, da han døde som en tilsvarende pris for Adam på korset. (1 Timoteus 2:5,6). Den anden af disse fremtrædende begivenheder var Jesu opstandelse ved Guds mægtige kraft. (Efeserbrevet 1:19-21). Den tredje var pinsedagen – dagen for indvielsen af den kommende menighed til den himmelske Fader.

Pinsedagen

Der er mange begivenheder forbundet med pinsedagen. Det var ikke blot den dag, hvor Helligånden kom over menigheden. Dette skete

ganske vist, og fordelene gjaldt ikke kun dem, der var til stede dengang, men har strakt sig over hele den efterfølgende periode til dem, der har viet deres liv til Gud på en acceptabel måde.

For de 120 af Jesu disciple, der var samlet i den øverste sal og havde indviet deres liv til ham, betød pinsedagen mange ting (Ap.G. 1:15). Det betød, at Gud havde taget imod deres dedikation til ham. Det betød, at de nu var retfærdige i hans øjne. Det betød, at deres liv i ofring nu ville begynde, og det betød, at de var blevet født på ny ved Helligånden. Som følge heraf ville de nu være nye skabninger i Kristus Jesus. Romerne 5:1; 12:1; 1. Petersbrev 1:3; 2. Korintherbrev 5:17

Pinsedagen har også haft stor betydning for alle sande kristne helt frem til i dag. Den markerede begyndelsen på "Guds høje kald i Kristus Jesus" (Filipperne 3:14). Pinsedagen markerede også salvelsen eller indvielsen af menigheden som en klasse, der skulle være Guds "kongelige præsteskab" (1. Petersbrev 2:9). Den viste, at muligheden nu stod åben for hvert enkelt potentielt medlem af dette præstedømme til at modtage det, som de i den øvre sal modtog – Guds godkendelse af deres dedikation, retfærdiggørelse, begyndelsen på deres offer og undfangelsen af Helligånden. Siden pinse er hvert potentielt medlem af det kongelige præstedømme kommet ind i det samme forhold på grund af de begivenheder, der fandt sted dengang.

Man kan endda sige, at på pinsedagen begyndte processen med at bringe mennesket tilbage til harmoni og nåde hos Gud, begyndende med kirken. Faktisk var pinsedagen det første ydre bevis for

menneskeheden på Guds tilregning af fordelene ved den genløsningsbetaling, som Jesus havde betalt. Romerne 4:16-25

Den Hellige Ånd

At forstå udgydelsen af Helligånden er nøglen til at forstå den fulde betydning af pinse. Hvad er Helligånden? Generelt set er Helligånden Guds usynlige kraft og indflydelse. Den har altid eksisteret. Gud er fra evighed til evighed, og derfor er hans kraft og indflydelse – hans Helligånd – også fra evighed til evighed.

Der er dog en dybere betydning af Helligånden, når det gælder hengivne kristne. For disse kan Helligånden defineres som Guds hellige og retfærdige indflydelse og kraft, der giver livets gnist til, nærer og styrer deres nye liv "i Kristus" (2. Korintherbrev 5:17). Ordet "ånd" kommer fra det græske ord *pneuma* og betyder "åndedrag". For at forenkle definitionen af Helligånden for den kristne kan den sammenlignes med, hvad livets ånde er for det fysiske legeme. Legemet skal have den fysiske livets ånde. Hvis ånden tages fra det fysiske legeme, dør det inden for få minutter. På samme måde kan den kristnes nye liv i Kristus ikke leve, udvikle sig og vokse til modenhed uden Helligånden – Guds hellige og retfærdige indflydelse.

Helligånden på pinse

Apostlenes Gerninger kapitel 2 beskriver, hvad der skete på pinsedagen i forbindelse med udgydelsen af Helligånden. Vers 2-4 lyder: "Pludselig kom der en lyd fra himlen som af en stormende, kraftig vind, og den fyldte hele det hus, hvor de sad. Og der viste sig for dem flammende tunger som af ild, og de satte sig

på hver af dem. Og de blev alle fyldt med Helligånden og begyndte at tale med andre tungemål [græsk: sprog], som Ånden gav dem udtryk for.”

Hvorfor gav Gud en sådan ydre demonstration af Helligåndens udgydelse som en ”lyd fra himlen”, en ”kraftig vind”, ”tunger” som ild og tale på andre sprog? Der var to grunde til, at dette skete.

For det første var det et vidnesbyrd for de tilstedeværende. Beretningen siger: ”Der boede i Jerusalem jøder, fromme mænd, fra alle nationer under himlen.” Mange jøder var rejst til Jerusalem, fordi det var en af deres højtidsdage. Da udgydelsen af Helligånden aktiverede apostlene, og de begyndte at tale [eller måske blive forstået] på andre sprog, var det et vidnesbyrd for alle dem, der var samlet der (vers 5,6). Mange var forbløffede og undrede sig over, hvad disse ting betød. Andre beskyldte apostlene for at være berusede (vers 12,13). Dette fik Peter til at rejse sig og tale til skaren. Han citerede fra profeten Joel og fra Salmerne og gav et smukt vidnesbyrd om Guds plan, en plan centreret om Jesus (vers 14-40). Resultatet af dette vidnesbyrd er beskrevet i vers 41: ”Samme dag blev der føjet omkring tre tusind sjæle til dem.”

For det andet var udgydelsen af Helligånden på pinse en demonstration af Guds kraft og indflydelse, som aldrig før var set i hans menneskelige skabelse. Denne kraft hvilede på en særlig måde over apostlene, idet de fik forskellige ”gaver”. Apostlen Paulus identificerede nogle af disse gaver i 1 Korintherbrevet 12:28-30 som: ”helbredelsens gave, hjælp, lederskab, forskellige tungemål ... mirakler.” Disse var alle en del af Helligåndens ydre gaver,

som blev givet for at hjælpe med at etablere den tidlige kirke og apostlenes autoritet. De var en enorm demonstration af Guds kraft og indflydelse på dem og manifesterede hans autoritet på deres vegne.

Større betydning

Så ekstraordinære disse demonstrationer end var, så spændende gaverne end var, og selvom de på én dag tilføjede tre tusinde potentielle medlemmer til deres antal, var intet af dette den vigtigste betydning af pinse. Den større betydning af pinse vedrørte Helligåndens hovedværk, som skulle være indre. Dette værk skulle ikke ses af mennesker. Det skulle faktisk være arbejdet med at udvikle det nye skabningsliv hos hvert enkelt medlem af "Kristi legeme". 1 Korinther 12:27

Den mest betydningsfulde begivenhed forbundet med pinsedagen var den personlige undfangelse af hver af disciplene ved Helligånden. I 1 Korintherbrevet 12 diskuterer Paulus netop dette emne. Efter at have redegjort for de forskellige åndsgaver i de foregående vers, siger han i vers 31: "Stræb efter de bedste gaver, og dog vil jeg vise jer en endnu bedre vej." Den "endnu bedre vej" var emnet for det næste kapitel, 1 Korintherbrev 13, hvor apostlen udelukkende fokuserede på kærlighedens karaktertræk. Kærlighed er summen af Åndens frugter, som beskriver udviklingen af det nye liv i Kristus (Galaterbrevet 5:22,23). Dette var den endnu bedre vej, Helligåndens endnu bedre værk og pinsefestens største betydning.

Helligåndens værk

Den Hellige Ånds indre værk, som Paulus sammenfattede som kærlighed, henvises der til i

mange skriftsteder i Det Nye Testamente. Romerbrevets 8. kapitel indeholder en detaljeret diskussion af Den Hellige Ånd, som giver meget oplysning og vejledning til Kristi tilhængere. Udtrykket "Den Hellige Ånd" eller "Ånden" nævnes omkring tyve gange alene i dette kapitel. Den Hellige Ånds værk, som det beskrives her, kan opdeles i ti områder.

1. Vers 1 og 2 omtaler Helligånden som en »lov« – en livets lov. Den kristne må have Helligånden – livets lov – ellers dør det nye menneske. Disse vers lyder: »Der er altså nu ingen fordømmelse for dem, der er i Kristus Jesus. ... For livets Ånds lov i Kristus Jesus har frigjort mig fra syndens og dødens lov." Dette afsnit siger ikke blot, at Helligånden er en "lov" om livet, men også at den har frigjort dem, der følger i Jesu fodspor, fra den anden lov, de tidligere var underlagt – "syndens og dødens lov".

2. Den Hellige Ånd er en indflydelse, som man vandrer og tænker ved. Vers 4 til 6 fremhæver dette: "For at lovens retfærdighed kan opfyldes i os, som ikke vandrer efter kødet, men efter Ånden. For de, der er efter kødet, tænker på det, der hører kødet til; men de, der er efter Ånden, på det, der hører Ånden til. For at være kødeligt sindet er død; men at være åndeligt sindet er liv og fred."

3. Den Hellige Ånds undfangelse legemliggør tanken om "Kristus i jer, herlighedens håb" (Kolossenserbrevet 1:27). Romerbrevet 8:9-10 hentyder til dette og siger: "I er ikke i kødet, men i Ånden, hvis da Guds Ånd bor i jer. Men hvis nogen ikke har Kristi Ånd, er han ikke hans. Og hvis Kristus er i jer, er kroppen død på grund af synden, men Ånden er liv på grund af retfærdigheden." Denne

Guds Hellige Ånd eller, som Paulus yderligere omtaler den, "Kristi Ånd", skal være "i" hans tilhængere. Kristus er ikke bogstaveligt talt i os. Det er hans ånd af fødsel, hans indflydelse, som er i vores hjerte, og som motiverer os. 1 Johannes 2:27

4. Den Hellige Ånds fjerde værk beskrives i Rom 8:11, hvor der står: "Hvis den Ånd, som oprejste Jesus fra de døde, bor i jer, skal han, som oprejste Kristus fra de døde, også levendegøre jeres dødelige legemer ved sin Ånd, som bor i jer." Den Hellige Ånd "giver liv" – den skænker liv. Den giver én mulighed for at tjene Gud, for at forstå hans sandhed, for at være et acceptabelt offer, og vil til sidst give "livets krone" til dem, der er trofaste indtil døden. Åbenbaringen 2:10

5. Helligåndens virke på vores sind hjælper os med at døde eller undertrykke vores faldne køds gerninger. Romerbrevet 8:13 siger: »Hvis I lever efter kødet, skal I dø; men hvis I ved Ånden dører legemets gerninger, skal I leve.«

6. Et andet af Helligåndens værker er beskrevet i vers 14: "Alle, som ledes af Guds Ånd, er Guds børn." Helligånden leder og vejleder den kristne. Dette kan ses som Guds forsynende omsorg for sine tilhængere. Hans Helligånd udøver denne omsorg ved at være sammen med sine tilhængere på hvert skridt af den smalle vej. Salmedigteren har skrevet: "Jeg vil hellere vandre i mørket med Gud end gå alene i lyset." Guds folk kan sige dette, fordi det er Helligånden – hans forsynende indflydelse og kraft – der leder og styrer deres liv.

7. Den Hellige Ånds fødsel er en forsikring om sønneskab. Vers 15 siger: "I har ikke modtaget en

ånd af trældom til at frygte igen, men I har modtaget en ånd af adoption [sønneskab], hvorved vi råber: Abba, Fader.” Hvilken forsikring giver Ånden Kristi tilhængere om, at de er Guds børn!

8. Vers 16 siger: ”Ånden selv vidner sammen med vores ånd om, at vi er Guds børn.” Dette er en påstand om, at vores ånd, vores hjerte, vores motiver, som er blevet indviet til Herren, så at sige er på samme ”bølgelængde” som Gud – det vil sige, at de ”vidner” sammen med Helligånden. Når disse vidner sammen, er det en erklæring om, at vi har de samme mål, som Gud gennem Helligånden har til hensigt med os.

9. Den Hellige Ånd forhindrer os ikke i at dele i prøvelserne og ”sukken” i det nuværende liv, mens vi er i kødet. Det er sandt, at Guds kraft kan udrette alt, og han kunne måske bruge sin Hellige Ånd til at forhindre os i at gennemgå prøvelserne og kødet suk. Dette er dog ikke i vores bedste interesse. Dette aspekt af Helligånden fremgår af vers 23: ”Også vi, som har Åndens første frugter, sukker i vores indre og venter på at blive adopteret, nemlig vores legems forløsning.”

10. Vers 26 og 27 siger: ”Ånden hjælper også vores svagheder; for vi ved ikke, hvad vi skal bede om, som vi bør, men Ånden selv går i forbøn for os med suk, som ikke kan udtrykkes. Og den, der ransager hjerterne, ved, hvad Åndens sind [græsk: tilbøjelighed] er, fordi [den] går i forbøn for de hellige i overensstemmelse med Guds vilje.” Helligånden, som vidner sammen med vores ånd, hjælper os i de situationer, hvor vi har svært ved at bede til Faderen, som vi gerne vil, eller ikke ved, hvad vi skal bede om.

Som verset siger, går Ånden i forbøn "i overensstemmelse med Guds vilje."

Fyldt med Ånden

Apostlen Paulus advarer os mod at "slukke" Ånden – bevidst at give afkald på det nye menneskes livgivende kraft. (1. Thessalonikerbrev 5:19). Vi må være på vagt over for selv den mindste egenvilje i denne henseende. "Bedrøv ikke Guds hellige Ånd," siger Paulus i Efeserbrevet 4:30. Lad os snarere stræbe efter at opnå det fulde mål af Guds indflydelse og kraft – at "blive fyldt med Ånden" (Efeserbrevet 5:18). Ved at være trofaste "indtil døden" kan vi således virkelig værdsætte betydningen af pinse og de velsignelser, det medfører for kristne, der har viet deres liv til at følge i Jesu fodspor med et "t" offer, lidelse og tjeneste for den himmelske Fader.